

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobkyně: **A. M.**, zast. Mgr. Jiřím Tašlem, advokátem se sídlem Jezuitská 582/17, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2026, č. j. 34 Az 17/2025-56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 5 070 Kč k rukám jejího zástupce, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobkyně pochází z Ruské federace a v ČR požádala o mezinárodní ochranu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalovaný ji žalobkyni neudělil v žádné formě (podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu) rozhodnutím ze dne 14. 4. 2025, č. j. OAM-428/ZA-ZA11-P11-2024. Žalobkyně žádala o mezinárodní ochranu z důvodu obav z problémů kvůli její sexuální orientaci a kvůli otevřenému odporu vůči ruské agresi proti Ukrajině i současnému vládnoucímu režimu v Rusku. Bezprostředním důvodem pro podání žádosti pak bylo, že žalobkyni nebyl prodloužen pobyt na území ČR. Žalovaný však dospěl k závěru, že žalobkyně v zemi původu nebyla pronásledována, ani jí nehrozí pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, a to ani v souvislosti s její sexuální orientací, ani v souvislosti s jejími politickými názory. Žalovaný shledal, že žádost je účelová a žalobkyně se pouze snaží zlegalizovat si pobyt na území ČR. Nezjistil důvody pro udělení humanitárního azylu a žalobkyně podle něj nesplnila ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany.

[2] Žalobkyně se proti rozhodnutí žalovaného bránila žalobou u Krajského soudu v Brně, který jí v záhlaví označeným rozsudkem vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Předně uvedl, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany mohou vzniknout i po vstupu cizince na území ČR na základě principu ochrany *sur place*.

V případě žalobkyně bylo nutno zohlednit, že v Rusku došlo od počátku roku 2022 k významným změnám, a tento vývoj opodstatňuje nezbytnost individuálního posouzení její žádosti. Rovněž připomněl, že při posouzení odůvodněnosti obav z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu není rozhodné, zda žalobkyně již prožila nějakou formu pronásledování v minulosti, ale posuzuje se budoucí hrozba pronásledování. Není sporu o tom, že osoby LGBT+ v Ruské federaci představují pro účely posouzení podmínek pro udělení mezinárodní ochrany samostatnou „sociální skupinu“. V případě žalobkyně nebylo v předchozím řízení zpochybněno, že do této sociální skupiny spadá. V minulosti sice nebyla v Rusku pronásledována pro svou sexuální orientaci, ale to lze přičíst skutečnosti, že svoji orientaci skrývala. To samo o sobě nemůže vést k závěru, že riziko pronásledování neexistuje. Komunita LGBT+ v Rusku čelí systematickému potlačování, ačkoliv homosexualita jako taková není kriminalizována. To vyplývá z informací o zemi původu, které krajský soud doplnil o aktuální zprávu EUAA. Z té vyplývá, že po roce 2022 se situace pro LGBT+ v Rusku znatelně zhoršila.

[3] Krajský soud se pak zabýval též otázkou zastávání politických názorů. Ty mohou být relevantní i tehdy, jsou-li utvářeny nebo projeveny až po vycestování ze země původu. Rozhodující je, že jednání žadatele je mu přičitatelné a že je státními orgány země původu vnímáno jako projev politického nesouhlasu. Z tvrzení žalobkyně a z předložených důkazů vyplynulo, že zastává názory odlišné od názorů stávajícího vládnoucího režimu v zemi původu. V době, kdy ji opouštěla, tyto názory již zastávala, ale nebyla za to pronásledována. Je zde nutné prospektivní posouzení bez vazby na minulé pronásledování. Krajský soud i zde přihlédl k informacím uvedeným ve zprávě EUAA. Podle ní důvodem postihu ze strany ruských orgánů může být i jednorázový projev nesouhlasu, přičemž účastníci demonstrací na podporu A. N. byli systematicky identifikováni, evidováni a postihováni. Žalobkyně i po vycestování z Ruska pokračovala v projevech politického nesouhlasu, účastnila se demonstrací na podporu Ukrajiny a poskytovala pomoc ukrajinským uprchlíkům. Podle zprávy EUAA považují ruské státní orgány kritiku války na Ukrajině a projevy solidarity s Ukrajinou za závažný projev politického odporu a tyto projevy jsou kriminalizovány. Ruské orgány monitorují i online aktivity, sociální sítě a toky peněz, a byly zaznamenány případy postihů osob na základě protiválečných projevů či finanční pomoci na podporu Ukrajiny. Předmětem zájmu jsou i ruští občané navracující se ze zahraničí. Po roce 2022 přitom může docházet k různým formám postihu u osob, které nejsou „profesionálními“ aktivisty.

[4] Krajský soud uzavřel, že v případě žalobkyně bylo nutné prospektivní posouzení možného pronásledování. Její situace jako osoby spadající do komunity LGBT+ a současně s odlišnými politickými názory měla být žalovaným individuálně posouzena. Naplnění standardu přiměřené pravděpodobnosti pronásledování mělo být posouzeno na základě souhrnného hodnocení všech relevantních okolností. Jak sexuální orientace, tak protirežimní politické názory jsou samostatně azylově relevantní skutečnosti, byť na spodní hranici naplnění důkazního standardu. V případě žalobkyně je však rozhodující kumulativní působení několika azylově relevantních důvodů. Žalovaný měl hodnotit všechny skutečnosti v jejich vzájemné souvislosti, protože jejich souhrn může založit existenci odůvodněného strachu z pronásledování. U žalobkyně souběh azylově relevantních skutečností překračuje práh důkazního standardu a zakládá přiměřenou pravděpodobnost pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

pokračování

II.

[5] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[6] **Stěžovatel** tvrdí, že krajský soud nerozhodl v souladu se zákonem a jednotnou a nerozpornou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Rozsudek je nezákonný, nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a vnitřně rozporný. Stěžovatel je přesvědčen, že rozhodl podle zákona a jeho závěry jsou odůvodněné a vycházejí z obsahu spisu. Žalobkyně jako důvod své žádosti uvedla obavu z problémů kvůli sexuální orientaci a odporu vůči ruské agresi proti Ukrajině a současnému vládnímu režimu v Rusku. Za bezprostřední důvod pak uvedla snahu legalizovat svůj pobyt na území ČR. Žalobkyně ve vlasti neměla žádné problémy se státními orgány či s policií, nebyla tam trestána, a to ani po ojedinělé účasti na demonstraci, ani ohledně svých aktivit na sociálních sítích. Z vlasti žalobkyně odcestovala bez problémů s vlastním cestovním dokladem za účelem studia, vrátila se a poté opět bez problémů odcestovala zpět do ČR. Zemi původu tedy neopustila za jakýchkoliv objektivních tíživých okolností. V jejím případě se jedná o zneužití institutu mezinárodní ochrany a žádost je zjevně účelová.

[7] Tvrzené obavy kvůli sexuální orientaci stěžovatel hodnotil s ohledem na fakta obsažená ve spise a na konkrétní situaci žalobkyně. Stěžovatel opatřil aktuální informaci vztahující se k této problematice (Informace OAMP, Ruská federace, Sexuální menšiny, ze dne 11. 9. 2024), z níž vyplynulo, že v roce 1993 byly zrušeny zákony, které zakazovaly a postihovaly homosexualitu. Žalobkyně není osobou, která by ve veřejném prostoru aktivně propagovala LGBT+ hnutí, což je omezováno zákony o tzv. gay propagandě. Žádným způsobem se nezapojila do propagace LGBT+ hnutí či nesouhlasu se zákonem omezujícím LGBT+, a to ani v Rusku ani v ČR. Žalobkyně v Rusku v minulosti neměla žádné potíže v souvislosti se svojí sexuální orientací. Proto podle stěžovatele žalobkyni s vysokou mírou pravděpodobnosti nehrozí při návratu do země původu pronásledování ze strany ruských státních orgánů či bezpečnostních složek z důvodu její sexuální orientace. K obavě žalobkyně z návratu do vlasti z důvodu jejího odporu vůči ruské agresi proti Ukrajině a současnému vládnímu režimu stěžovatel uvedl, že žalobkyně sice předložila fotografie k účasti na demonstraci na podporu Ukrajiny, nicméně stěžovatel nedospěl k závěru, že by kvůli této aktivitě měla být žalobkyně v Rusku pronásledována. Na fotografiích nebyla žalobkyně zobrazena, neobsahují žádné datum ani jiné konkrétní informace. Nepostačují proto jako důkazní materiál, že se žalobkyně této demonstrace účastnila. Ani aktivity žalobkyně na sociálních sítích ji nemohou v zemi původu nijak ohrozit. Na jejím údajném profilu na Instagramu se nenachází žádné příspěvky ani uložené příběhy. Na profilu není uvedeno jméno žalobkyně a není známo, jak měla žalobkyně v minulosti nastavené soukromí. Ruské státní orgány nemají kapacitu kriminalizovat veškeré projevy na sociálních sítích. Nepřezkoumatelné je pak podle stěžovatele vyhodnocení krajského soudu k otázce prospektivního pronásledování žalobkyně. Na jednu stranu postavil krajský soud najisto, že byla dosažena hranice rizika pravděpodobnosti pronásledování žalobkyně v budoucnosti. Na druhou stranu uvedl, že žalobkyně v Rusku pronásledována nebyla. Tyto závěry považuje stěžovatel za nepřezkoumatelné a současně spekulativní a hypotetické. Rozsudek krajského soudu proto neobstojí v kritériu prospektivního pronásledování.

[8] **Žalobkyně** se ve vyjádření předně ztotožnila s napadeným rozsudkem. Rozhodnutí stěžovatele nevycházelo z dostatečně individualizovaného a komplexního posouzení její

situace. Podle žalobkyně je kasační stížnost nepřijatelná. Nesouhlasí se stěžovatelem v tom, že žádost podala účelově. Nikdy nezastírala, že k podání žádosti byla jedním z hlavních impulsů její pobytová situace. To však neznamená, že důvody žádosti nejsou azylově relevantní. Žalobkyně měla v ČR pobytové oprávnění, které jí umožňovalo bezpečný život. O mezinárodní ochranu žádá proto, že život v zemi původu se pro ni stal rizikovým a potenciálně nebezpečným. Skutečnost, že žádá o mezinárodní ochranu až po delší době pobytu v ČR, je odůvodněna dynamickým vývojem situace v Rusku po únoru 2022. Je zjednodušující názor stěžovatele, že homosexualita není v Rusku trestná a žalobkyně nepatří mezi veřejně známé osoby, které by propagovaly LGBT+ tematiku. Žalobkyně v Rusku svoji sexuální orientaci do značné míry skrývala a při politických aktivitách postupovala opatrně. To nelze vykládat proti ní. Podstatné také je, že LGBT+ osoby jsou v Rusku vystaveny systémové stigmatizaci, represivní legislativě, společenskému útlaku a riziku obtěžování a zásahů ze strany státních i nestátních aktérů. Současně stát dostatečně takové osoby nechrání. Stěžovatel rovněž zcela opomněl kumulaci rizik. Žalobkyně není jen osobou hlásící se k hnutí LGBT+. Zároveň zastává protiválečné a protirežimní postoje, pomáhala občanům Ukrajiny a projevovala se v tomto kontextu na sociálních sítích. Právě tyto okolnosti mohou založit vyšší míru rizika, než jaká by plynula z každé z nich izolovaně. Stěžovatel také tvrdí, že politické aktivity žalobkyně jsou minimální, účast na demonstracích nebyla dostatečně prokázána a její aktivity na sociálních sítích mají nízký dosah. S tím žalobkyně nesouhlasí. Stěžovatel hledá důvody, proč jsou jednotlivé projevy žalobkyně nedostatečné. To však zcela mívá podstatu věci. Stěžovatel posuzuje tyto skutečnosti izolovaně a formalisticky. V kasační stížnosti nepřednesl žádné argumenty, kterými by zhojil nedostatky, které mu vytkl krajský soud. Napadený rozsudek je též srozumitelný.

III.

[9] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve přijatelností kasační stížnosti (v dané věci rozhodovala u krajského soudu samosoudkyně). Pokud kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je třeba ji odmítnout pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Pro věcný přezkum by bylo nutné, aby řešená právní otázka měla přesah nad rámec konkrétního případu z důvodu 1) neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury nebo 2) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28). Kritéria přijatelnosti se přitom uplatní také v případech, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán (rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS).

[10] Žádná z těchto podmínek však v nynější věci splněna není a kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Argumentace stěžovatele předně míří na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Jde-li o nedostatky odůvodnění, podle existující judikatury bude za nepřezkoumatelný považován rozsudek, ze kterého není patrné, jaký skutkový stav vzal orgán rozhodující ve věci za rozhodný, jakým způsobem postupoval při utváření právního závěru a proč považuje argumentaci účastníka řízení za nesprávnou (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, či ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, obdobně též nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06). V

pokračování

projednávané věci však krajský soud vzal v potaz všechny relevantní skutečnosti a argumenty, vypořádal se s nimi a své závěry dostatečně zdůvodnil. V tomto směru tedy kasační stížnost nemůže být přijatelná. Totéž se pak týká i tvrzené rozpornosti (zmatečnosti) závěrů napadeného rozsudku. Z něj je totiž podle Nejvyššího správního soudu zřejmé, jaké jsou jeho závěry a co k nim krajský soud vedlo (k požadavkům na srozumitelnost rozhodnutí správních soudů viz např. rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25). Pokud krajský soud dospěl k tomu, že sice žalobkyně v Rusku pronásledována nebyla, nicméně je u ní dána pravděpodobnost pronásledování do budoucna, nelze ani z toho podle Nejvyššího správního soudu dovozovat nepřezkoumatelnost svědčící přijatelnosti kasační stížnosti.

[12] Stěžovatel dále v kasační stížnosti především zopakoval argumentaci, kterou již uvedl v odůvodnění svého rozhodnutí, a to včetně zdůraznění některých skutkových aspektů dané věci (situace žalobkyně). V souvislosti s tím ale nijak nekonkretizoval, v čem spatřuje nezákonnost rozhodujících úvah rozsudku krajského soudu, tím spíše ne takové intenzity, jež by měla vést k závěru o přijatelnosti podané kasační stížnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti konkrétněji polemizuje s rozsudkem krajského soudu jen pokud jde o otázku prospektivního posouzení pronásledování žalobkyně. Stěžovatel zdůraznil, že žalobkyně nebyla v Rusku vystavena negativnímu jednání a v dané věci nebyla dosažena hranice rizika pravděpodobnosti pronásledování žalobkyně.

[13] V řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je běžně nutné posuzovat riziko pronásledování do budoucna. Posouzení nároku na udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu je postaveno na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatele do země původu, jedná se tedy vždy o prospektivní rozhodování (viz např. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007-60, či ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008-83, či ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46). Ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a odůvodněností strachu z pronásledování jako objektivním prvkem, nestanoví však podmínku faktického pronásledování v minulosti (ačkoliv taková skutečnost je velmi významnou indicí přiměřené pravděpodobnosti pronásledování i v budoucnu). V každém případě je však zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 % (viz např. rozsudky NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, a ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46). Pro závěr o odůvodněnosti strachu z pronásledování tedy není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování utrpěl (rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-77).

[14] Lze dodat, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany se často rozhoduje za důkazní nouze. Proto je v tomto řízení specificky rozloženo důkazní břemeno ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 16. 7. 2015, č. j. 5 Azs 100/2014-63, a ze dne 3. 6. 2016, č. j. 5 Azs 50/2015-46). Pokud se žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení drží jedné dějové linie, jeho výpovědi jsou konzistentní a souladné s informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet. Azylový příběh je přitom nutno vyhodnotit na základě dostatečně aktuálních, důvěryhodných, objektivních a zejména přesných (adresných) informací o zemi původu [viz § 23c písm. c) zákona o azylu a např. rozsudky NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, a ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016-87].

[15] Krajský soud v nyní projednávané věci v odůvodnění napadeného rozsudku dostal požadavkům uvedené judikatury, jelikož se dostatečně zabýval posouzením standardu přiměřené pravděpodobnosti pronásledování žalobkyně v případě jejího návratu do země původu. Stěžovatel věrohodnost žalobkyně a podstatu jejího azylového příběhu v základu nezpochybnil (kromě dílčích předložených fotografií z demonstrací a screenshotů ze sociálních sítí). V tomto smyslu bylo tudíž třeba zkoumat obavy popsané žalobkyní, které konzistentně uváděla po celou dobu řízení s ohledem na to, zda indikují přiměřenou pravděpodobnost pronásledování žalobkyně z azylově relevantních důvodů v budoucnosti. Takto postupoval i krajský soud, přičemž stěžovatelem použité informace o zemi původu doplnil o zprávu EUAA (*Ruská federace – zaměření na zemi z prosince 2025*).

[16] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené v dané věci neshledal ani hrubé pochybení krajského soudu svědčící přijatelnosti kasační stížnosti, pokud ten dospěl k tomu, že stěžovatel nedostal své povinnosti individuálně posoudit situaci žalobkyně. V případě žalobkyně bylo nutné posoudit její situaci vzhledem k její sexuální orientaci a vzhledem k jejímu odporu vůči ruské agresi proti Ukrajině a současnému vládnímu režimu v Rusku ve vzájemných souvislostech (tedy dva relevantní azylové důvody posoudit kumulativně, a následně kumulativně zhodnotit vliv na potenciální riziko pronásledování žalobkyně v zemi původu v budoucnosti, tedy v případě jejího návratu do země původu). To vše na základě dostatečně aktuálních, přesných a adresných informací o zemi původu, které reflektují vývoj situace v Ruské federaci po únoru 2022. Argumentace uplatněná stěžovatelem v kasační stížnosti pak pro zpochybnění takového postupu krajského soudu a pro závěr o přijatelnosti kasační stížnosti nemohou být dostatečné.

IV.

[17] Z napadeného rozsudku je podle Nejvyššího správního soudu patrné, že závěry krajského soudu jsou v souladu s ustálenou judikaturou. Krajský soud se ani nedopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud ani neshledal potřebu se od závěrů krajského soudu nyní odchýlit, a proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[18] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto je povinen nahradit úspěšné žalobkyni náklady zastoupení ve výši 4 620 Kč za jeden úkon právní služby, tj. vyjádření ke kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], spolu s paušální náhradou hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Advokát žalobkyně je plátcem DPH, odměna za zastupování se tak zvyšuje o tuto daň ve výši 21 %; výsledná částka činí 5 070 Kč. Tuto částku je stěžovatel povinen vyplatit k rukám zástupce žalobkyně do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

7 Azs 32/2026-42

V Brně 10. července 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu